

Ruotsi-kulttuuritapahtuma 2011

Vuoden 2011 ruotsinsuomalaisen taiteilijan Riitta Vainionpään näyttelyn 'Silloin ja nyt.' – avajaiset Galleria Emilin Studioissa 10.11.2011.

Tampereen kaupungin tervehdyspuheenvuoro
kansainvälisten asioiden päällikkö Satu Vuorinen

Arvoisa ministerineuvos
Arvoisat kunniakonsulit
Arvoisa taitelija
Hyvät naiset ja herrat

Tampereen kaupungin puolesta minulla on ilo ja kunnia tuoda tervehdys Riitta Vainionpään Silloin ja nyt. –näyttelyn avajaisiin.

Tampereella vietetään parhaillaan Ulkona vai sisällä? – Ruotsin kulttuuritapahtumaa. Tampereen kaupungin kulttuuritoimi on ansiokkaasti järjestänyt erilaisia eri maita ja kulttuureja esitteleviä teemaviikkoja ja tapahtumia jo useamman vuoden ajan. Meneillään oleva Ruotsi-tapahtuma syntyi luontevasti ruotsalaisuuden päivän, svenska dagenin, ympärille. Päivän vietto on perinteisesti painottunut suomenruotsalaisen kulttuuriin ja ruotsin kieleen.

Suomenruotsalainen kulttuuri ja ruotsin kieli ovat osa suomalaista yhteiskuntaa. Ruotsin kieli kuitenkin aina välillä nousee keskusteluihin ja herättää kuumiakin tunteita. Tämä keskustelu on meille kaikille tuttua. Vaikka meillä Tampereella on pieni ruotsinkielinen väestö ja heillä oma koulu, seurakunta, jne., on suomenruotsalainen kulttuuri kuitenkin jäänyt hieman tuntemattomaksi täällä sisämaan kaupungissa. Ruotsi-tapahtuma tuo nyt esille ja tekee meille tunnetuksi, ei pelkästään suomenruotsalaista, vaan myös ruotsinsuomalaista ja riikinruotsalaista kulttuuria, kieltä ja elämäntapaa.

Viime vuosina meille on tutuksi tullut ruotsinsuomalaisten kulttuuri laajemminkin, enää ruotsinsuomalaiset eivät ole pelkkiä stereotyyppioita, joita meillä varmasti monella on niistä Ruotsin sukulaisista ja tuttavista, jotka aina kesäisin Volvolla omaan tai naapurin pihaan hurauttavat. Itse muistan Mikael Niemen romaanit, jotka aikaansaivat jonkinlaisen buumin ja jotka omalla kohdalla ainakin antoivat ihan erilaista perspektiiviä ruotsinsuomalaiseen ja herättivät kiinnostuksen aiheeseen. Sen jälkeen tutuksi on tullut muitakin ruotsinsuomalaisia kirjailijoita. Ruotsinsuomalaisten kulttuuriin olemme päässeet tutustumaan myös teatterin ja elokuvien välityksellä. Ruotsinsuomalaisuuden kenttä olisi vaikka kuinka laaja, nyt me saamme vain pieniä maistiaisja Ruotsi-viikkojen aikana.

Meillä on nyt myös erinomainen tilaisuus tutustua Vuoden 2011 ruotsinsuomalaisen taiteilijan Riitta Vainionpään Silloin ja nyt. –näyttelyyn. Ruotsinsuomalaisten taitelijoiden yhdistys SuomiArt valitsi Riitta Vainionpään toukokuussa Vuoden 2011 ruotsinsuomalaiseksi taiteilijaksi. SuomiArt on ruotsinsuomalaisten kuvataiteilijoiden yhdistys, joka on kyseistä palkintoa jo vuodesta 2004 alkaen jakanut. Täällä Tampereella meillä oli jo viime vuonna kyseinen palkintonäyttely esillä. Ja toivottavasti tästä muodostuukin perinne.

Itselläni oli eilen mahdollisuus käydä tutustumassa tähän Riitta Vainionpään teokseen pikaisesti ennakkoon. Teos on hyvin omakohtainen ja ottaa voimakkaasti kantaa Ruotsin sosiaalipoliittisiin linjauksiin. Teos oli esillä Ruotsissa, jossa se on herätti tunteita puoleen ja

toiseen. Työtä vaadittiin poistettavaksi Liljevalchsin kevätсалongista. Toisaalta näyttelyaikaa jatkettiin, koska ennätysmäärä ihmisiä halusi nähdä kohutun teoksen.

Nyt Tampereella meillä on tilaisuus tutustua tähän kohuteokseen. Toivottavasti taiteilija sallii kohuteos-termin käytön. Teos herättää paljon ajatuksia, itseä se mietitytti vielä pitkään eilen illallakin. Ei käy kieltäminen, etteikö teos olisi kantaaottava ja vieläpä vahvasti. Virkamies-näkökulmasta se saattaa olla hiukan vaikeakin sulateltava, olemmehan me tottuneet erityisesti tätä meidän pohjoismaista hyvinvointimalliamme esimerkillisenä pitämään. Itse en näe tätä teosta pelkästään ruotsalaiseen systeemiin kohdistuvana kritiikkinä, vaan soveltuvan laajemminkin Pohjoismaihin. Ja mitä keskustelin asiasta taiteilijan kanssa eilen, tulemme me ehkä täällä Suomessakin vielä oman osamme kuulemaan, näkemään tai lukemaan.

Kulttuurin ja taiteen yhtenä tehtävänä on tietysti tuottaa ihmisille iloa ja miellyttäviä kokemuksia. Onhan siitä tehty tutkimuksiakin kulttuuriharrastusten terveyttä edistävästä vaikutuksista. Mutta kyllä sen tehtävä on myös toimia keskustelun herättäjänä, uusien ajatusten antajana, erilaisten mielipiteiden esittäjänä. Minusta taiteilija Riitta Vainionpää on nyt onnistunut erinomaisesti keskustelun herättäjänä. Keskustelua, kriittistä keskustelua ja tarkastelua tarvitaan jatkuvasti. Tänä päivänä ei meillä kuitenkaan liikaa tämänkaltaista keskustelua käydä.

Lopuksi haluan vielä kiittää Tampereen kaupungin kulttuuripalveluja ja Maris Reinsonia sekä hänen tiimiään niin tämän näyttelyn kuin koko Ruotsi-tapahtuman järjestämisestä.

Kiitokset taiteilijalle. Toivotan onnea näyttelylle ja taiteilijalle.